

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ
ТА АУДИТУ**

**КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА
СТРАХУВАННЯ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ТА
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

ФІНАНСИ

для здобувачів спеціальності
освітньої програми
факультету

**071 «Облік і оподаткування»
«Облік, аудит та оподаткування»
фінансово-економічного**

Київ
2022 рік

Методичні рекомендації для виконання практичних, семінарських занять з дисципліни «Фінанси» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Укладачі Т. Г. Бондарук, І. О. Мельничук, Київ: НАСОА, 2022. 48 с.

Рецензенти:

Дериглазов Л. В., завідувач відділення заочного навчання, доцент кафедри економіко-математичних дисциплін та ІТ, кандидат фізико-математичних наук, старший науковий співробітник.

Шульга С.В., завідувач кафедри обліку, аудиту та оподаткування, доктор економічних наук, доцент.

Розглянуто та рекомендовано до друку Вченою радою фінансово-економічного факультету Національної академії статистики, обліку та аудиту " 31 " жовтня 2022 р., протокол № 3.

Викладено методичні рекомендації з підготовки практичних, семінарських занять з дисципліни «Фінанси» для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання (ступінь «бакалавр», галузь знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальність 071 «Облік і оподаткування»). Методичні рекомендації призначені для використання при підготовці до практичних, семінарських занять здобувачів вищої освіти. Містять опис дисципліни, її мету та завдання, структуру, плани проведення практичних, семінарських занять, ситуаційні завдання з курсу «Фінанси», контрольні питання, методи навчання, критерії оцінки, рекомендовані літературні джерела

Мельничук І. О.
НАСОА, 2022 рік

ЗМІСТ

Передмова

1. Робоча програма
2. Навчальна програма
3. Рекомендації до виконання практичних та семінарських занять
4. Питання, що виносяться на обговорення за кожною темою навчальної дисципліни
5. Питання для самоперевірки
6. Контрольні питання з дисципліни
7. Методи навчання
8. Методи контролю
9. Критерії оцінки
10. Питання для підсумкового контролю знань
11. Рекомендована література

ПЕРЕДМОВА

Засвоєння теоретичних засад фінансових відносин створює основу, на якій базується вивчення фінансових дисциплін, що розкривають конкретні питання організації фінансів у різних ланках фінансової системи. Особливої актуальності вивчення дисципліни набуває в умовах структурних зрушень ринкової економіки.

Мета вивчення дисципліни полягає у вивченні сукупності фінансових відносин, які виражають розподіл та перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту як на макро- так і на макрорівні. Знання цих питань дасть змогу опанування сучасної теорії і практики фінансової політики держави, розбудови фінансової системи ринкового зразка, і пов'язаних з цим проблем економічного розвитку та можливих шляхів їх розв'язання.

Засвоєння теоретичних засад фінансових відносин створює основу, на якій базується вивчення фінансових дисциплін, що розкривають конкретні питання організації фінансів у різних ланках фінансової системи. Особливої актуальності вивчення дисципліни набуває в умовах структурних зрушень ринкової економіки.

Завдання вивчення дисципліни - дослідження сучасних моделей фінансових відносин та особливості розподілу в них фінансових ресурсів; визначення фінансової системи держави та її структурної побудови; дати поняття основ фінансових відносин та закономірностей у всіх сферах та ланках фінансової системи держави і розкрити шляхи використання цих закономірностей у практиці фінансової роботи; визначення сукупності заходів, що забезпечують використання фінансів як одного з дійових важелів реалізації економічної політики держави; вивчення особливостей фінансових відносин країн із розвинутою ринковою економікою та можливостей застосування даного досвіду в українській практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати:

- предмет фінансової науки, її становлення та розвиток;
- сутність категорії фінанси, їх функції та особливості формування розподільних відносин в різних моделях економічних систем;
- склад та структуру фінансової системи держави;
- особливості фінансових відносин та базові фінансові категорії ланок державних фінансів: бюджет, державний кредит, соціальні позабюджетні фонди;
- специфічні ознаки та сутність фінансів мікроекономічного рівня: фінанси суб'єктів господарювання та фінансів домогосподарств;
- базові категорії, що формують фінансові відносини забезпечуючої сфери фінансів: страхового та фінансового ринків;
- особливості та тенденції розвитку фінансових відносин на світовому ринку, у тому числі фінансів країн з розвинутою економікою.

вміти:

- давати визначення та розуміти сутність базових фінансових категорій;
- виділяти фінансові відносини серед інших відносин економічної системи та визначати її місце в системі розподільних відносин;
- аналізувати вплив фінансових важелів на економічну систему держави;
- аналізувати причинно-наслідкові зв'язки між змінами у фінансових відносинах кожної ланки фінансової системи та станом всієї системи;
- визначати можливості застосування досвіду формування фінансових відносин країн з розвинутою економікою в українській практиці.

1. РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ “ФІНАНСИ”

ТЕМА	Всього годин	Аудиторні		Інд.	СРС
		лекції	практ		
МОДУЛЬ І.					
Змістовний модуль І. Теоретичні основи побудови фінансових відносин					
Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	16	4	2		10
Тема 2. Генезис та еволюція фінансів	14	4	2		8
Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки	16	4	2		10
Тема 4. Фінансова система	14	4	2		8
Тема 5. Фінансове право та фінансова політика	16	4	2		10
Тема 6. Податки. Податкова система	12	2	2		8
Змістовний модуль 2. Фінансові відносини макроекономічного рівня					
Тема 7. Бюджет. Бюджетна система	14	4	2		8
Тема 8. Бюджетний дефіцит. Доходи і видатки державного бюджету.	14	2	2		10
Тема 9. Державний кредит.	16	4	2		10
Тема 10. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм та фінансове вирівнювання	18	4	2		12
Всього	150	36	20		94

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ I.

Змістовний модуль I. Теоретичні основи побудови фінансових відносин

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ ФІНАНСОВОЇ НАУКИ ЯК ПІЗНАННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСІВ

Відмінність категорій фінансів та грошей. Складові фінансових відносин. Об'єкт та предмет фінансів. Фінанси як економічна та історична категорія.

Суть фінансових відносин у формуванні системи розподілу ВВП. Характеристика суб'єктів і об'єктів фінансових відносин, існуючих природних протиріч та методів їх подолання. Фінансові категорії і їх взаємозв'язок з іншими економічними категоріями.

Призначення і роль фінансів. Основні завдання фінансів і вплив їх виконання на розвиток економіки.

Функції фінансів як характеристика їх сутності і призначення. Зміст розподільної функції: характеристика розподілу і перерозподілу створеної вартості, перетворення первинних доходів в доходи кінцевого споживання. Зміст контрольної функції. Взаємозв'язок розподільної та контрольної функцій. Дискусійні питання щодо функцій фінансів.

Моделі фінансових відносин. Вплив моделей розподільних відносин на розвиток суспільного виробництва, приріст фінансових ресурсів, забезпеченість відтворювального процесу, структурну перебудову суспільного виробництва, гармонізацію інтересів суб'єктів економіки.

Базові терміни

Предмет фінансової науки, фінанси, фінансові відносини, фінансові ресурси, об'єкти і суб'єкти фінансових відносин, необхідність існування фінансів, характерні особливості фінансів, функції фінансів, модель фінансових відносин, природній конфлікт інтересів, ознаки фінансів.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,11,12-18]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5,6,7,8,9]

ТЕМА 2. ГЕНЕЗИС ТА ЕВОЛЮЦІЯ ФІНАНСІВ.

Об'єктивні передумови виникнення фінансів, їх специфічні ознаки і необхідність реалізації в умовах товарного виробництва.

Етапи еволюції фінансів. Їх особливості, закономірності розвитку та характерні відмінності. Еволюція фінансової системи України.

Базові терміни

Фінанси, економічні відносини, об'єкти і суб'єкти розподілу, податок, данина, домени і регалії, фіск і скарб, бюджет, державні доходи, державні видатки, спеціальні фонди, державний кредит.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10, 14,15,16]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,11,12-18]

Інформаційні ресурси: [4,5,6,7,8,9]

ТЕМА 3. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ФІНАНСОВОЇ НАУКИ

Етапи історичного розвитку світової фінансової науки. Меркантилісти, класична та неокласична школи, учення Кейнса та некейнсіанство, кейнсіансько-неокласичний синтез, монетаризм. Грошове правило Фрідмена.

Розвиток фінансової науки Росії. Найбільш значущі автори фінансових праць минулого та сучасності.

Історичний розвиток фінансової науки України.

Базові терміни

Меркантилізм, постулати А.Сміта, кейнсіанство, теорія ефективного попиту, некейнсіанство, кейнсіансько-неокласичний синтез, посткейнсіанство, неокласична теорія, податкова концепція А.Лаффера, «крива Лаффера», неоконсервативні економічні теорії, монетаризм, «грошове правило», портфельна теорія, теорія оптимальних валютних зон.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,11]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,9]

ТЕМА 4. ФІНАНСОВА СИСТЕМА

Поняття та характеристика фінансової системи ті теоретичні основи її побудови. Структурна побудова її складових елементів, особливості централізованих і децентралізованих ланок фінансової системи. Взаємовідносини між окремими сферами та ланками фінансової системи.

Поняття внутрішньої та організаційної будови фінансової системи.

Управління фінансовою системою, функції і завдання органів та інститутів фінансового управління, характеристика інфраструктури фінансової системи.

Роль фінансової системи у забезпеченні економічного зростання держави. Удосконалення системи управління фінансами.

Базові терміни

Фінансова система, сфери фінансової системи, ланки фінансової системи, організаційна будова фінансової системи, внутрішня структура фінансової системи, органи управління, централізовані ланки, децентралізовані ланки, інфраструктура фінансової системи.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,11,12-18]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5,6,7,8,9]

ТЕМА 5. ФІНАНСОВЕ ПРАВО І ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Фінансове право та фінансове законодавство. Його місце в фінансовій системі країни, значення та завдання. Фінансове законодавство України.

Фінансова політика – складова економічної та соціальної політики держави.. Завдання та принципи фінансової політики. Поняття стратегії і тактики в фінансовій політиці.

Види та типи фінансової політики. Складові фінансової політики. Передумови ефективності фінансової політики. Фінансова політика в умовах фінансової кризи.

Фінансовий механізм як сукупність форм і методів організації фінансових відносин. Структура фінансового механізму.

Фінансове планування і прогнозування, принципи, методи, завдання. Фінансові норми і нормативи, ліміти та резерви, фінансові стимули і санкції.

Фінансовий контроль, його зміст та призначення. Види, форми і методи фінансового контролю. Суб'єкти фінансового контролю в Україні.

Базові терміни

Фінансова політика, фінансова стратегія, фінансова тактика, фінансовий механізм, фінансові методи, фінансові важелі, стимули та санкції, фінансове забезпечення, фінансове регулювання, нормативно-правове, організаційне та інформаційне забезпечення, фінансове планування, управління фінансами, фінансовий контроль, фінансове право, фінансове законодавство.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,11,12-18]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5,6,7,8,9]

ТЕМА 6. ПОДАТКИ. ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Виникнення податків. Економічна необхідність і сутність податків, основні форми платежів до бюджету.

Функції податків і їх роль у забезпеченні збалансованості фінансових потоків і створенні умов для розвитку економіки.

Елементи оподаткування та класифікація податків. Прямі і непрямі податки, їх принципова відмінність і роль у формуванні податкового навантаження на суб'єкти економіки.

Податкова система України: структурна побудова і етапи становлення, основні вимоги до функціонування. Склад та принципи побудови.

Характеристика основних форм оподаткування і спрямованості їх дії. Непряме оподаткування: закордонний досвід застосування податку на споживання (ПДВ, податку з продажу та податку з реалізації). Економічні наслідки для економіки України використання податку на додану вартість.

Пряме оподаткування. Характеристика податку на прибуток та прибуткового податку з громадян: порядок та процедура їх визначення в Україні і за кордоном, наслідки дії.

Податки, регулюючі рух товарів: акцизний податок, мито. Порядок оподаткування, призначення, досвід застосування.

Податкова служба, її роль, функції, права та обов'язки. Напрями реформування податкової системи України.

Базові терміни

База оподаткування, загальнодержавні податки, майнові податки, місцеві податки і збори, непрямі податки, прямі податки, об'єкт оподаткування, платник податку, носій податку, одиниця оподаткування, податки, податки на споживання, податкова політика, податкова робота, податкова система, податковий звіт, податковий період, податкові пільги, прямі податки, система оподаткування, ставка податку, суб'єкт податку.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,11,12-18]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5,6,7,8,9]

Змістовний модуль 2. Фінансові відносини макроекономічного рівня ТЕМА 7. БЮДЖЕТ. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

Бюджет як економіко-правова категорія. Місце і значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Розподільча і контрольна функції бюджету. Роль бюджетного планування в діяльності держави.

Бюджетна система, основи її побудови та принципи організації. Характеристика бюджетної системи за структурною побудовою та призначенням її складових елементів. Міжбюджетні відносини. Розподіл доходів і витрат між ланками бюджетної системи. Поняття закріплених і регульованих доходів. Субсидії, субвенції, дотації, їх значення у збалансуванні бюджетів різних рівнів.

Бюджетний процес. Поняття бюджетного процесу, його основні елементи. Організація бюджетного планування. Порядок складання, розгляду й затвердження проектів державного і місцевих бюджетів. Проблеми бюджетного планування і бюджетного регулювання та шляхи їх вирішення.

Практика виконання доходної і видаткової частини державного і місцевих бюджетів України.

Бюджетні права державних органів законодавчої і виконавчої влади.

Концепції побудови бюджетної політики. Характеристика бюджетної політики в Україні, економічна необхідність забезпечення збалансованого бюджету.

Базові терміни

Бюджет держави, бюджетна політика, бюджетна стратегія, бюджетна тактика, бюджетний механізм, бюджетний устрій, бюджетна система, міжбюджетні трансферти, бюджетні права, бюджетний регламент, бюджетний процес, бюджетне планування, виконання бюджету, бюджетна звітність, бюджетне прогнозування, бюджетне регулювання, бюджетний розпис.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,11,12-18]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5,6,7,8]

ТЕМА 8. ДЕФІЦИТ БЮДЖЕТУ. ДОХОДИ І ВИДАТКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Бюджетний дефіцит. Поняття і причини виникнення. Види та наслідки бюджетного дефіциту. Необхідність скорочення і можливі джерела покриття.

Економічна сутність доходів і видатків бюджету, їх структура за напрямами формування. Форми і методи залучення коштів у бюджет, характеристика джерел їх утворення. Класифікація бюджетних доходів і витрат.

Характеристика доходної частини державного бюджету України за обсягом і структурою. Податкові та неподаткові надходження, їх склад і структура, офіційні трансферти.

Видатки державного бюджету, їх класифікація. Основні напрями використання бюджетних коштів. Функціональна, відомча, економічна та програмна структури видатків. Поточні та капітальні видатки. Характеристика видаткової частини державного бюджету України, достатності передбачених в ній коштів на розвиток соціальної сфери (культуру, науку, освіту, медицину), виробничі потреби, оборону і державне управління.

Базові терміни

Бюджетна класифікація, доходи бюджету, видатки бюджету, бюджетне фінансування, бюджетний дефіцит, бюджетний профіцит, баланс бюджету, державний борг, дефіцитне фінансування, монетизація бюджетного дефіциту, секвестр бюджету, фінансування бюджету, сеньйораж.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,11,12]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5,6,7,8,9]

ТЕМА 9. ДЕРЖАВНИЙ КРЕДИТ

Економічна сутність державного кредиту, його роль у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави і покритті бюджетного дефіциту. Відмінність державного кредиту від банківського.

Форми державного кредиту. Класифікація державних позик. Внутрішній і зовнішній державний кредит, розвиток міжнародного і умовного (гарантованого) державного кредиту.

Форми внутрішнього державного кредиту. Класифікація державних внутрішніх позик. Обертання частки вкладів у державний кредит. Гарантовані позики як форма умовного державного кредиту.

Державний борг, економічна сутність, причини виникнення і наслідки зростання. Капітальний і поточний державний борг, джерела його погашення. Боргова залежність держави, її критичний рівень. Вплив державного боргу на фінансовий стан держави.

Характеристика темпів зростання зовнішнього і внутрішнього боргу України і сучасна концепція управління державним боргом.

Базові терміни

Державний кредит, державні позики, облігація, казначейське зобов'язання, державний борг, внутрішній державний борг, зовнішній державний борг, державна заборгованість, поточний державний борг, капітальний державний борг, управління державним боргом, дефолт, обслуговування державного боргу, погашення державного боргу, реструктуризація.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5,6,7,8,9]

ТЕМА 10. МІСЦЕВІ ФІНАНСИ. БЮДЖЕТНИЙ ФЕДЕРАЛІЗМ ТА ФІНАНСОВЕ ВИРІВНЮВАННЯ

Сутність місцевих фінансів, їх склад і роль в реалізації політики зміцнення економічної самостійності регіонів.

Фінансові ресурси місцевого самоврядування: економічна база (природні ресурси, муніципальна власність, місцеве господарство) та канали поповнення (податкові надходження).

Місцеві бюджети та їх роль у бюджетній системі держави. Структура доходів та видатків місцевих бюджетів.

Загальнодержавні податки і збори, закріплені за місцевими бюджетами. Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів. Характеристика неподаткових надходжень у місцеві бюджети. Проблеми достатності доходів місцевих бюджетів і способи їх розв'язання. Міжбюджетні трансферти, їх види.

Видатки місцевих бюджетів, методи їх планування і соціально-економічна спрямованість. Обов'язкові та факультативні видатки. Розподіл видатків за рівнями бюджетної системи.

Позички місцевих рад, бюджет розвитку місцевих бюджетів.

Позабюджетні кошти і валютні надходження, джерела формування і напрями використання, значення у вирішенні завдань розвитку регіонів.

Фінансове забезпечення підприємств комунальної власності.

Базові терміни

Місцеві фінанси, функції місцевих фінансів, фінансова незалежність місцевого самоврядування, місцеві бюджети, власні і закріплені доходи місцевих бюджетів, місцеві податки і збори, цільові фонди місцевого самоврядування, комунальний кредит, місцеві позики, бюджетний федералізм, бюджетна децентралізація, фінансове вирівнювання.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,11,12-18]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5,6,7,8,9]

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ПЕРЕЛІК ТЕМ НАУКОВИХ ЕСЕ

1. Роль оподаткування в розшаруванні за рівнем доходів населення і зниженні життєвих стандартів.
2. Причини виникнення і закономірності розширення тіньової економіки в Україні.
3. Роль первинних доходів у формуванні доходів і витрат кінцевого споживання і їх вплив на розвиток економіки.
4. Розбіжності інтересів суб'єктів суспільних відносин і роль їх подолання для розвитку економіки.
5. Податкова система України: стан та перспективи розвитку.
6. Податкова політика України на сучасному етапі.
7. Оцінка податкового законодавства України.
8. Вплив податкової системи на первинні доходи суб'єктів економіки.
9. Роль податкової складової в доходах підприємства як мотиваційний чинник приховування результатів діяльності.
10. Характеристика податкового навантаження на суб'єктів економіки і показники його визначення.
11. Співвідношення прямого і непрямого оподаткування і його вплив на платоспроможний попит і показники виробництва.
12. Проблеми акцизного оподаткування підприємств.
13. Вплив прибуткового оподаткування на заощадження населення.
14. Податкові системи зарубіжних країн.
15. Еволюція форм оподаткування.
16. Оборотні податки (з реалізації, з продажу, ПДВ), практика їх застосування в різних країнах і наслідки дії.
17. Легальні і нелегальні способи ухилення від сплати податків.
18. Проблеми наповнення доходної частини бюджету та методи їх розв'язання.
19. Джерела формування доходної частини бюджету України і методи їх розширення.
20. Обґрунтування концепції побудови бюджету на наступний рік.
21. Оцінка використання бюджету поточного року та ефективності використання коштів за статтями витрат.
22. Концепції бюджетної політики та досвід їх застосування в світовій практиці.

23. Бюджетний дефіцит: сутність, умови існування, методи подолання та вплив на розвиток економіки.

24. Можливості фінансів у розв'язанні проблем соціально-економічного розвитку суспільства.

25. Роль фінансової системи у забезпеченні фінансової стабільності країни.

26. Ресурсозбереження як засіб розширеного відтворення фінансових ресурсів і методи його забезпечення.

27. Місцеві податки і збори, їх роль у формуванні місцевих бюджетів.

28. Проблеми вдосконалення місцевого оподаткування в Україні.

29. Структурна перебудова економіки України і роль фінансів у її забезпеченні.

30. Економічні ознаки і методи забезпечення фінансового оздоровлення економіки України.

31. Роль законодавства у формуванні схем відмивання грошей.

ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ОБГОВОРЕННЯ ЗА КОЖНОЮ ТЕМОЮ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. ПРЕДМЕТ ФІНАНСОВОЇ НАУКИ ЯК ПІЗНАННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСІВ

1. Що на вашу думку зараз стримує розвиток виробничої сфери?
2. Причини появи тіньового сектора економіки та напрямки подолання такого явища
3. Як ви оцінюєте сучасну систему фінансового розподілу та перерозподілу ВВП. Назвіть наслідки такого розподілу.
4. Аналіз різних тверджень щодо функцій фінансів і позицій функціонування фінансових відносин в умовах ринкової економіки.
5. Оцінка позитивних та негативних сторін наявності тіньового сектора економіки для всіх суб'єктів фінансових відносин.

Теми рефератів:

1. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями.
2. Фінансова інформація та її роль в реалізації контрольної функції.
3. Взаємозв'язок розподільної і контрольної функцій фінансів.
4. Дискусійні питання щодо функцій фінансів.
5. Форми фінансового забезпечення відтворювального процесу.

Термінологічний словник

Витрати - частина фінансових відносин між різними суб'єктами з приводу використання доходів і надходжень.

Вчення про фінанси - сукупність теоретичних положень щодо фінансів, система поглядів на фінанси.

Децентралізовані фінанси - грошові відносини, що опосередковують кругообіг грошових фондів підприємств, населення, суспільних громадських організацій.

Доходи - частина фінансових відносин між різними суб'єктами з приводу формування централізованих і децентралізованих фондів.

Контрольна функція фінансів - спостереження за рухом фінансових ресурсів, який може відбуватися як у фондовій, так і не фондовій формах з метою контролю формування та розподілу ВВП на всіх рівнях господарювання за умов дотримання фінансової дисципліни.

Предмет фінансів - діяльність держави, юридичних і фізичних осіб, що пов'язана з формуванням, розподілом і використанням централізованих та децентралізованих фондів грошових коштів. Розподільна функція фінансів полягає в тому, що за допомогою фінансів відбувається розподіл і перерозподіл вартості ВВП між різними економічними суб'єктами та напрямками цільового використання.

Фінансові відносини - система грошових відносин, пов'язаних з розподілом, формуванням і використанням централізованих та децентралізованих фондів грошових коштів для задоволення суспільних.

ТЕМА 2,3. ГЕНЕЗИС ТА ЕВОЛЮЦІЯ ФІНАНСІВ. РОЗВИТОК ФІНАНСОВОЇ НАУКИ

1. Чому фінансовій теорії відводиться центральне місце у системі фінансових наукових знань?
2. Які особливості розвитку фінансової науки на різних історичних етапах?

Теми рефератів:

1. Визначення сутності фінансів з погляду філософії та історії фінансової думки.
2. Фінансові аспекти первісного накопичення капіталу.
3. Фінанси постіндустріального суспільства.

Термінологічний словник

Генезис - момент зародження та подальший процес розвитку, що призвів до певного стану, виду, вияву того чи іншого явища.

Данина - примусовий побір у формі воєнної контрибуції, збору натурою або грошима, а також феодалної ренти, несплата яких супроводжувалася екзакуціями.

Державна казна - місце, куди надходили гроші і звідки здійснювалися платежі для конкретних цілей.

Десятина - десята частина від воєнної здобичі, урожаю, худоби, доходу - натурою (товаром) або в грошовому еквіваленті, сплачувана монарху у вигляді узаконеного духовного зобов'язання.

Домен - дохід від державної власності, княжих земель і добровільні тимчасові збори з населення.

Доменіальний устрій - система, за якої формування доходів держави здійснювалося за рахунок доходів від власності короля, держави (експлуатації земель, лісів, надр, ведення торгівлі).

Історична категорія - сутність, що виникла на певній стадії розвитку навколишнього середовища і характеризується закономірністю розвитку, пов'язаною з розвитком навколишнього середовища.

Еволюція - одна з форм руху у природі та суспільстві - безперервна поступова кількісна зміна. У широкому розумінні - будь-яка зміна, розвиток, перетворення.

Еволюція фінансів - процес поступових перетворень, основні етапи розвитку фінансів, зумовлені певними історичними передумовами.

ТЕМА 4. ФІНАНСОВА СИСТЕМА

1. Становлення фінансової системи України за роки незалежності.
2. Правове забезпечення функціонування фінансової системи держави.
3. Порівняльна характеристика органів управління державними фінансами в Україні.
4. Дайте оцінку ефективності структури органів управління фінансовою системою України та пропозиції щодо її удосконалення.
5. В умовах переходу до ринкових відносин чи варто зменшувати роль держави в управлінні економікою. Обґрунтуйте свою відповідь.

Теми рефератів:

1. Грошові надходження від діяльності підприємства, їх склад і економічна характеристика.
2. Особливості фінансів господарських суб'єктів різних форм власності та видів діяльності.
3. Джерела формування і напрямки використання фінансових ресурсів комерційних підприємств державної і недержавної форм власності.
4. Фінанси домашніх господарств
5. Джерела і структура фінансів домогосподарств
6. Форми і методи страхового захисту.
7. Страхування майна юридичних і фізичних осіб, його види і форми.
8. Страхування кредитних і фінансових ризиків.

9. Особисте страхування, його сутність і значення в забезпеченні соціального захисту громадян.

10. Класифікація страхування за об'єктами і за ознакою ризику.

Термінологічний словник

Акціонерне товариство - господарське товариство, яке має статутний капітал, поділений на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, у межах вартості належних їм акцій.

Господарське товариство - підприємство або інші суб'єкти господарювання, створені юридичними особами та/або громадянами шляхом об'єднання їх майна й участі в підприємницькій діяльності товариства з метою одержання прибутку.

Ліквідність - здатність підприємства перетворити його активи з метою одержання грошових коштів для покриття своїх поточних зобов'язань.

Домогосподарство - сукупність осіб, які спільно проживають в одному житловому приміщенні або його частині, забезпечують себе всім необхідним для життя, ведуть спільне господарство, повністю або частково об'єднують і витрачають кошти.

Заощадження - частина грошових доходів населення, яка не витрачається на споживання і призначена для забезпечення потреб у майбутньому.

Страховий ринок - особливе соціально-економічне середовище, частина фінансового ринку, де об'єктом купівлі-продажу є страховий захист (страхова послуга) і формуються попит і пропозиція на неї, а також інфраструктура та конкуренція.

Страховики - фінансові установи, які створені у формі акціонерних, повних, командитних товариств або товариств з додатковою відповідальністю, а також одержали у встановленому порядку ліцензію на провадження страхової діяльності.

Страховальники - юридичні особи та дієздатні фізичні особи, які уклали зі страховиками договори страхування або є страховальниками відповідно до законодавства України.

Страхова сума - грошова сума, у межах якої страховик відповідно до умов страхування зобов'язаний провести виплату у разі настання страхового випадку

ТЕМА 5. ФІНАНСОВЕ ПРАВО І ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

1. Який тип фінансової політики реалізується зараз в Україні. Які ознаки вказують на це?
2. Позитивні та негативні явища у фінансовій політиці України, причини їх виникнення та можливі варіанти щодо їх недопущення та подолання.
3. Які наслідки для суб'єктів фінансових відносин має ревальвація (девальвація) гривні, яку проводить НБУ?
4. Економіка знаходиться у кризовому стані: спад виробництва, високий рівень безробіття та низькі доходи населення. Які дії стосовно бюджетної політики держави повинен прийняти Уряд?

Теми рефератів:

1. Нормативно-правове забезпечення фінансових відносин
2. Стратегія і тактика фінансової політики.
3. Взаємодія фінансового механізму з фінансовою політикою.
4. Система фінансових планів, їх характеристика.
5. Фінансовий аудит як незалежний фінансовий контроль.
6. Суб'єкти фінансового контролю в Україні, їх функції.

Термінологічний словник

Бюджетне фінансування - виділення коштів у безповоротному порядку з бюджетів і державних цільових фондів суб'єктам господарювання для повного або часткового покриття їхніх витрат.

Державні фінанси - грошові відносини з приводу розподілу та перерозподілу частини вартості ВВП та частини національного багатства, які пов'язані з формуванням і використанням фінансових ресурсів у розпорядженні держави та державних підприємств, призначених на цілі розширеного відтворення, задоволення соціально-культурних та інших потреб суспільства.

Міжнародні фінанси - система відносин, які характеризують міжнародні, грошові потоки на рівні держав, урядів, окремих підприємств і населення.

Самофінансування - забезпечення потреб простого та розширеного відтворення виробництва за рахунок власних коштів.

Фінанси домогосподарств - система економічних відносин, пов'язана з формуванням і використанням грошових доходів населення, одержаних у

результаті трудової, індивідуальної, підприємницької та інших видів діяльності.

Фінансова політика - особлива сфера діяльності держави направлена на мобілізацію фінансових ресурсів і їх раціональне використання з метою виконання державою своїх функцій.

Фінансова система - сукупність відокремлених, але взаємопов'язаних між собою сфер і ланок фінансових відносин, що опосередковують створення, розподіл і використання фондів грошових коштів, які формуються в процесі перерозподілу ВВП та національного доходу.

Фінансова стратегія - довгостроковий курс фінансової політики розроблений на перспективу, який передбачає вирішення великомасштабних завдань, визначених економічною та соціальною стратегією суспільства. Фінансова тактика - вирішення завдань у галузі фінансів на окремому етапі розвитку суспільства шляхом своєчасного перегрупування фінансових ресурсів і зміни способів організації фінансових відносин.

ТЕМА 6. ПОДАТКИ. ПОДАТКОВА СИСТЕМА

1. Наукові основи побудови податкової системи держави. Чи враховані податкові концепції видатних економістів у процесі побудови податкової системи України на сучасному етапі?

2. Дайте характеристику позитивних та негативних сторін прямих та непрямих податків

3. Охарактеризуйте вплив ПДВ на доходи населення, інфляційні процеси та стан економіки.

4. Дайте оцінку існуючого в Україні співвідношення прямих та непрямих податків. Як це впливає на розвиток економіки.

Теми рефератів:

1. Склад прямих та непрямих податків в Україні.
2. Податковий кодекс України, його значення для функціонування науковообґрунтованої та стабільної податкової системи держави.
3. Історичний розвиток форм оподаткування.
4. Зародження держави і податків.
5. Дискусійні питання функцій податків.

Термінологічний словник

Джерело сплати податку - дохід (прибуток, виручка тощо), з якого сплачується податок.

Одиниця оподаткування - одиниця фізичного або грошового виміру об'єкта оподаткування.

Податкова квота - встановлена частка податку в доході платника в абсолютному або відносному вираженні, як правило, незалежно від його розміру.

Податкова пільга - передбачене податковим і митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування і сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності відповідних підстав.

Податковий обов'язок - обов'язок платника податку обчислити, задекларувати та/або сплатити суму податку та збору в порядку і в строки, визначені Податковим кодексом України, законами з питань митної справи.

Предмет податку - матеріальні та нематеріальні активи, фінансові показники, за наявності яких у платника податку виникає податковий обов'язок.

ТЕМА 7. БЮДЖЕТ. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

1. Які на вашу думку існують недоліки у передбаченій Бюджетним кодексом процедурі прийняття бюджету?
2. Дайте оцінку ефективності бюджетної політики Уряду України.
3. Обґрунтуйте вашу пропозицію стосовно того, яку концепцію побудови бюджету необхідно застосовувати в Україні на сучасному етапі.

Теми рефератів:

1. Розподільна і контрольна функція бюджету.
2. Місце і значення бюджету в загальній системі фінансових відносин.
3. Бюджетний механізм фінансового регулювання і посилення його конструктивного впливу на реалізацію стратегії економічного і соціального розвитку України.
4. Загальний і спеціальний фонди державного бюджету.
5. Форми і методи мобілізації грошових коштів у бюджет.
6. Основні напрями використання бюджетних коштів.

Термінологічний словник

Бюджет - план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються відповідно органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду.

Бюджетна система України - сукупність державного бюджету та місцевих бюджетів, побудована з урахуванням економічних відносин, державного й адміністративно-територіальних устроїв і врегульована нормами права.

Бюджетний процес - регламентований бюджетним законодавством процес складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання, а також контролю за дотриманням бюджетного законодавства.

Видатки бюджету - кошти, спрямовані на здійснення програм і заходів, передбачених відповідним бюджетом.

Доходи бюджету - податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачене законодавством України (включаючи трансферти, плату за надання адміністративних послуг, власні надходження бюджетних установ).

ТЕМА 8. ДЕФІЦИТ БЮДЖЕТУ. ДОХОДИ І ВИДАТКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

1. Охарактеризуйте джерела покриття в Україні бюджетного дефіциту і дайте оцінку ефективності їх застосування.
2. Можливі шляхи зменшення дефіциту бюджету в Україні
3. Оцініть можливість зміцнення доходної бази бюджетної системи України на сучасному етапі.

Теми рефератів:

1. Бюджетний дефіцит і його вплив на державний борг країни.
2. Причини виникнення дефіциту бюджету та методи його фінансування в Україні.
3. Бюджетний дефіцит і державний борг, проблеми фінансування бюджетного дефіциту.
4. Причини і наслідки бюджетного дефіциту.
5. Бюджетний дефіцит сутність, причини виникнення, джерела покриття.

Термінологічний словник

Активний дефіцит - використання залучених коштів на фінансування бюджетних інвестицій і капіталовкладень, що сприятимуть зростанню ВВП.

Вимушений дефіцит пов'язаний із низьким рівнем виробленого ВВП, якщо процес оподаткування не може забезпечити бюджет держави достатніми доходами.

Операційний дефіцит - первинний дефіцит, у розрахунку якого процентні платежі за державним боргом скориговані на темпи інфляції.

Плановий дефіцит - дефіцит, запланований і затверджений у Законі України "Про державний бюджет України".

Пасивний дефіцит - дефіцит, при якому залучені кошти спрямовуються на фінансування поточних потреб.

Первинний дефіцит - дефіцит, при розрахунку якого з видатків виключено витрати на сплату процентів за державним боргом.

Прихований дефіцит виникає внаслідок включення до доходної частини джерел фінансування дефіциту бюджету чи завищення обсягів планових доходів бюджету.

ТЕМА 9. ДЕРЖАВНИЙ КРЕДИТ

1. Як впливає на економіку країни наявність державного боргу. Чи є таке явище загрозливим для економіки країни?
2. Основні причини виникнення державного боргу в Україні та заходи щодо його зменшення.
3. Державний кредит. Проблеми внутрішнього та зовнішнього боргів.

Теми рефератів:

1. Державний кредит. Проблеми державного боргу в Україні.
2. Державний кредит, його сутність і форми
3. Державний кредит та проблеми внутрішнього і зовнішнього боргу
4. Державний борг та способи управління ним
5. Комерційний кредит та перспективи його розвитку в Україні.
6. Державний кредит та його розвиток в Україні.

Термінологічний словник

Анулювання (скасування) державного боргу передбачає відмову держави від зобов'язань за випущеними позиками (внутрішніми, зовнішніми або за всім державним боргом). Відстрочення погашення позики або всіх раніше випущених державою позик означає перенесення термінів виплати заборгованості.

Гарантований державою борг - загальна сума боргових зобов'язань суб'єктів господарювання - резидентів України щодо повернення отриманих і

непогашених станом на звітну дату кредитів (позик), виконання яких забезпечено державними гарантіями.

Державні позики - така форма державного кредиту, при якій держава залучає тимчасово вільні кошти населення, підприємств, організацій через випуск і реалізацію державних цінних паперів. Зовнішній державний кредит - сукупність відносин, у яких держава є на світовому фінансовому ринку як позичальником, так і кредитором.

Казначейське зобов'язання України - державний цінний папір, що розміщується виключно на добровільних засадах серед фізичних осіб, посвідчує факт заборгованості Державного бюджету України перед власником казначейського зобов'язання України, дає власнику право на отримання грошового доходу та погашається відповідно до умов розміщення казначейських зобов'язань України.

ТЕМА 10. МІСЦЕВІ ФІНАНСИ. БЮДЖЕТНИЙ ФЕДЕРАЛІЗМ ТА ФІНАНСОВЕ ВИРІВНЮВАННЯ

1. Охарактеризуйте наслідки збільшення фінансової самостійності регіонів (зростання ролі місцевих фінансів).

2. Оцінка можливих підходів до вирішення питання про підвищення ролі й значення бюджетних відносин у зміцненні економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань.

Теми рефератів

1. Місцеві податки і збори та їх роль у доходах місцевих бюджетів.
2. Проблеми зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів.
3. Напрямки реформування місцевого оподаткування в Україні.
4. Склад місцевих фінансових інститутів.
5. Роль місцевих фінансів в сучасній економічній системі держави.
6. Міжнародні стандарти організації місцевих фінансів

Термінологічний словник

Видатки місцевих бюджетів - економічні відносини, які виникають у зв'язку з фінансуванням власних і делегованих повноважень місцевих органів влади.

Дотація вирівнювання - міжбюджетний трансферт на вирівнювання дохідної спроможності бюджету, який його отримує.

Міжбюджетні відносини - відносини між державою, АРК, місцевим самоврядуванням щодо забезпечення відповідних бюджетів фінансовими 23 ресурсами, необхідними для виконання функцій, передбачених Конституцією та законами України.

Міжбюджетні трансферти - кошти, які безоплатно та безповоротно передаються з одного бюджету до іншого.

Місцеві фінансові ресурси - сукупність усіх грошових коштів, які перебувають у розпорядженні місцевих органів влади, а також підвідомчих їм підприємств комунальної власності за рахунок надходжень доходів у спосіб, передбачений законодавством.

Субвенції - міжбюджетні трансферти для використання на певну мету в порядку, визначеному органом, який прийняв рішення про надання субвенції.

Фінансове вирівнювання - приведення у відповідність витрат місцевих бюджетів до гарантованого державою мінімального рівня соціальних послуг на одного мешканця, ліквідація диспропорцій у здійсненні бюджетних видатків за окремими територіями.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

Визначте вірні (в) чи невірні (н) наведені твердження:

1. Усі фінансові відносини є грошовими, але не всі грошові відносини є фінансовими.
2. Фінанси — це сукупність грошових відносин, що виникають у процесі створення валового внутрішнього продукту.
3. Фінанси виконують функцію загального еквівалента — товару, який визначає вартість інших товарів, робіт і послуг.
4. Історичний розвиток фінансів відбувається виключно в економічному напрямі та залежить лише від рівня економічного розвитку держави,
5. Централізовані та децентралізовані фонди грошових коштів утворюються на основі розподілу валового внутрішнього продукту та національного доходу.
6. Матеріальними носіями фінансових відносин є фінансові ресурси.
7. Розподільна функція фінансів здійснюється через фінансову систему під час розподілу та перерозподілу ВВП та НД.
8. Контрольна функція фінансів реалізується через контроль за розподілом валового внутрішнього продукту на централізовані фонди грошових коштів.
9. За рахунок податків держава утворює фонд грошових коштів, за допомогою якого розширює державний попит і споживання.
10. Фінанси відрізняються від грошей за змістом і функціями, які вони здійснюють.
11. Фінанси є історичною категорією, сутність якої суттєво змінюється зі зміною загальних умов суспільного устрою.
12. Історично фінанси відіграють роль загального еквівалента і визначають витрати праці виробників.
13. Матеріальною основою існування та функціонування грошей є фінанси.
14. Фінанси - це відносини, що не виходять за межі розподільного процесу.
15. Розвиток суспільних відносин зумовив витіснення натуральних відносин грошовими.
16. Формування і використання грошових фондів держави є специфічне суспільне призначення фінансів.
17. Фінанси та рівень їх розвитку не залежать від характеру відносин розподілу національного доходу держави.

18. В умовах натуральних відносин фінанси як система грошових відносин уже набули загального характеру. Ї

19. Будь-яка держава завжди має широке коло джерел формування фондів, необхідних для реалізації її функцій.

20. Функціонування фінансів сприяє створенню і збільшенню кредитних ресурсів.

21. Відповідно до концентрації капіталу потреба втручання держави в економіку зменшується.

22. Фінансова політика не впливає на процес реалізації сукупного суспільного продукту.

23. Фінансова політика спрямована на формування максимально можливого обсягу фінансових ресурсів.

24. Держава здійснює безпосереднє управління всіма фінансовими ресурсами країни.

25. Закони у сфері фінансів приймає Міністерство фінансів України.

26. Фінансовий механізм - це засіб реалізації фінансової політики.

27. Фінансова стратегія включає дії держави щодо стратегічного розвитку її фінансової системи.

28. Державне казначейство належить до системи органів державної законодавчої влади.

29. Рахункова палата України - постійно діючий вищий орган державного фінансово-економічного контролю.

30. Державне казначейство України складає проект Державного бюджету України.

31. Дотації – це кошти, що безповоротно надаються з Державного бюджету місцевим бюджетам або з місцевого бюджету вищого рівня до місцевого бюджету нижчого рівня для збалансування їх доходів і витрат.

32. Профіцитний стан бюджетного фонду – це стан, при якому доходи бюджету перевищують видатки.

33. Платежі на користь держави та прямі податки – відносяться до вторинного розподілу.

34. Місцеві фінанси забезпечують регіональні потреби у фінансових ресурсах та їх внутрішньо територіальний розподіл.

35. Платник податку і носій податку не завжди виступають однією особою.

36. Надання в безповоротному порядку коштів з бюджету господарюючим суб'єктам для повного або часткового покриття їх витрат – це бюджетний процес.

37. За рівнем державної централізації моделями фінансових відносин є: модель ринкової економіки, модель адміністративної економіки, модель з використанням тіньових схем вилучення впливової частки фінансових коштів.

38. Принципом бюджетної системи, який передбачає розподіл видатків між бюджетами з урахуванням максимального наближення суспільних послуг до їх безпосереднього споживача, є принцип субсидіарності.

39. Податок з обороту та податок з продажу відносяться до прямих податків.

40. Перенесена на готову продукцію вартість основних засобів та їх знос в процесі експлуатації, являють собою собівартість продукції.

41. Субвенції – це кошти, які надаються місцевим бюджетам з бюджетів вищого рівня на фінансування цільових витрат за умов наявності дольового фінансування і підлягають поверненню у разі їх нецільового використання.

42. Принципом бюджетної системи, який передбачає формування бюджету на реальних макроекономічних показниках розвитку держави, є принцип справедливості і неупередженості.

43. Фонди і резерви підприємства, з яких проводяться певні витрати, формуються з чистого прибутку.

44. Податкова ставка – це частка окремого податку чи загальної суми податків, сплачених платником, у його доходах.

45. Визначення засад внутрішньої та зовнішньої політики держави, затвердження загальнодержавної програми розвитку покладено на Верховну Раду.

46. Фінансова система – це сукупність різних сфер фінансових відносин, в процесі реалізації яких формуються і використовуються різноманітні грошові фонди.

47. Принципом бюджетної системи, який передбачає необхідність реалізації запланованих цілей при найменших бюджетних витратах з максимальними результатами, є принцип повноти.

48. Причинами виникнення бюджетного дефіциту є: надмірні соціальні програми, суттєві обороти тіньового капіталу, необґрунтована емісія грошей, спад виробництва.

49. В моделі ринкової економіки розподіл ВВП починається на стадії утворення первинних доходів шляхом вилучення на користь суспільства частини створеної вартості.

50. Питома вага податків в структурі ВВП являє собою податкове навантаження.

51. Податок на додану вартість має номінальний і реальний об'єкт оподаткування.

52. Законодавчо встановлено, що Верховна Рада повинна прийняти Закон про Державний бюджет до 31 грудня.

53. Вилучення коштів – це процес передачі фінансових ресурсів від бюджету вищого рівня до бюджету нижчого рівня з метою його збалансування.

54. Принципом організації фінансів підприємств, який забезпечує покриття витрат на просте відтворення величиною одержаних доходів, є принцип прибутковості.

55. Фінансові посередники акумулюють тимчасово вільні кошти та розміщують їх на фінансовому ринку.

56. Принципом бюджетної системи, який передбачає розподіл коштів суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами на недискримінаційній основі з урахуванням завдань соціально-економічного розвитку, є принцип справедливості і неупередженості.

57. Елементами системи оподаткування є: податки, принципи оподаткування, форми оподаткування, методи оподаткування.

58. Фінансовими посередниками у фінансовій системі виступають: комерційні банки, страхові та фінансові компанії, кредитні спілки, пенсійні фонди, ощадні установи і пайові фонди.

59. Власними джерелами фінансових ресурсів на підприємстві є: внески членів трудового колективу; кошти, отримані на фінансовому ринку; бюджетні асигнування.

60. Функція розробки основних макроекономічних показників, на основі яких ґрунтуються розрахунки доходної і видаткової частин бюджету, покладена на Міністерство економіки.

61. Суть концепції збалансованості бюджету у фазах економічного циклу полягає у тому, що держава, незважаючи на соціально-економічне становище, забезпечує збалансований за доходами і видатками бюджет.

62. Схема руху грошових потоків підприємства має такий вигляд: фінансові ресурси – витрати – доходи – фінансові результати.

63. Фінансовий контроль, що здійснюється державою як форма спостереження за фінансовою діяльністю фізичних і юридичних осіб, називається внутрішній.

64. До децентралізованих фінансів відносяться фінанси підприємств і фінанси населення.

65. Податки, що встановлюються в цінах товарів і послуг і розмір яких для окремого платника не залежить від його доходів, називаються загальнодержавні.

66. Субсидії – це грошові кошти, що виділяються на строго визначені цілі – соціальні програми.

67. Податки виконують розподільну і контрольну функції.

68. Функція найвищого контролю за всією фінансовою діяльністю держави покладена на Рахункову палату.

69. Суть концепції функціонального призначення фінансів полягає у тому, що в період економічного спаду уряд свідомо знижує податки і збільшує державні видатки, а в період стійкого економічного зростання – підвищує податки і знижує видатки.

70. Власними джерелами фінансових ресурсів є: амортизаційні відрахування; прибуток від реалізації; позареалізаційні доходи; кошти резервного фонду.

71. Розмір об'єкта оподаткування, в межах якого податок не справляється, називається податкова квота.

72. Освоєння нових видів продукції виступає напрямом використання фонду нагромадження на підприємстві.

73. Видатки бюджету, які використовуються для здійснення інноваційної та інвестиційної діяльності, називаються поточними.

74. Державний бюджет та державний кредит відносяться до ланок фінансової системи.

75. Суть концепції щорічно збалансованого бюджету полягає у правильному визначенні державою пріоритетів і зосередженні ресурсів на цих стратегічно важливих напрямках.

76. Фінанси некомерційних організацій відносяться до сфери державних фінансів.

77. Вилучення коштів – це передача коштів з бюджетів нижчого рівня до бюджетів вищого рівня.

78. Фінансування витрат на утримання невиробничої сфери виступає напрямом використання фонду споживання на підприємстві.

79. Оподаткування, яке характеризується тим, що ставки податку знижуються по мірі росту розміру доходу чи майна називається регресивне.

80. Бюджетний механізм – це план утворення і використання фінансових ресурсів держави та її складових одиниць, який містить розпис грошових доходів і витрат держави та забезпечує можливість виконання відповідними органами влади покладених на них функцій.

81. Складовими частинами податкової системи є: плата, відрахування, податки та неподаткові платежі.

82. Суб'єктами фінансових відносин виступають: держава, все населення та підприємці.

83. Основними факторами, які впливають на величину прибутку є: обсяги реалізації, ціна, собівартість.

84. Розподіл, що відбувається в сфері матеріального виробництва, де створюється вартість, називається вторинним.

85. Процес передачі фінансових ресурсів від бюджету вищого рівня до бюджету нижчого рівня з метою його збалансування, це бюджетне регулювання.

86. Некомерційна діяльність засновується на таких принципах: прибутковість, самофінансування, самоокупність, фінансова відповідальність, господарська і юридична обособленість.

87. Дефіцитний стан бюджетного фонду – це стан, при якому доходи бюджету перевищують видатки.

88. Бюджетний процес – це організація і порядок складання, розгляду, затвердження і виконання бюджету.

89. Фінансові ресурси – це грошові відносини, пов'язані з обміном, розподілом і перерозподілом валового внутрішнього продукту, а в певних умовах і національного багатства.

90. Найбільшу питому вагу в сумі податкових надходжень в доходах бюджету України займає податок з доходів фізичних осіб.

91. Відмінність державного кредиту від банківського полягає в причинах виникнення, характері руху фінансових потоків і принципі оформлення.

92. Фінансовий ринок – це організаційно-правова структура, в межах якої здійснюються операції з купівлі-продажу фінансових ресурсів.

93. Основною метою фінансової політики виступає сприяння впровадженню матеріало- та ресурсозберігаючих технологій.

94. Видами соціального страхування є змішане страхування життя, страхування дітей, весільне страхування тощо.

95. Фінансовий механізм – це сукупність спостережень, перевірок за діяльністю об'єкта управління з метою оцінки обґрунтованості та ефективності прийняття рішень і результатів їх виконання.

96. Формами організації страхування виступають особове, майнове, соціальне страхування, страхування відповідальності і ризиків.

97. До компетенції Організації Об'єднаних Націй відносять економічні, соціальні, гуманітарні проблеми, права людини, охорону навколишнього середовища.

98. Сукупність створених населенням цільових грошових фондів являє собою фінансові ресурси населення.

99. В процесі відносин, що стосуються державного кредиту, держава може виступати: гарантом, позичальником або кредитором.

100. Діяльність Міжнародного валютного фонду охоплює такі основні напрями, як кредитування, регулювання міжнародних валютних відносин, постійний нагляд за світовою економікою.

101. За галузевою класифікацією страхування поділяється на страхування життя, здоров'я, працездатності, пенсійного забезпечення.

102. Призначенням фінансових нормативів і резервів є визначення можливостей держави щодо фінансового забезпечення розвитку економіки і соціальної сфери.

103. Зниження курсу національної валюти відносно закордонних валют або міжнародних розрахункових одиниць називається ревальвація.

104. Центральним принципом страхування є принцип наявності майнового інтересу.

105. Для оцінки успішності проведення фінансової політики в державі використовують такі показники, як рівень дефіциту бюджету і стабільність національної грошової одиниці.

106. Найбільш численною ланкою фінансів населення виступають фінанси населення, зайнятого в державному і недержавному секторі економіки на умовах найму.

107. Фінанси населення – це сукупність грошових відносин, що виникають з приводу формування і використання населенням цільових грошових фондів для забезпечення своєї життєдіяльності.

108. Організаційно оформленим, постійно діючим ринком, на якому здійснюється торгівля цінними паперами, виступає фондова біржа.

109. Державний кредит – це сукупність економічних відносин, що виникають між державою та її кредиторами з приводу надання фінансової допомоги.

110. Об'єктом фінансового планування виступає фінансова діяльність держави, господарських структур і окремих громадян.

111. Інвестиційний сертифікат – це цінний папір, який випускається фінансовими посередниками для мобілізації коштів з метою їх наступного інвестування в цінні папери.

112. Відмінність державного кредиту від банківського полягає в принципі оформлення, принципі поворотності, принципі платності і забезпеченості кредиту.

113. Суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності виступають: державні структури, міжнародні організації, фізичні та юридичні особи та їх об'єднання.

114. Видами страхування, що характеризують деталізацію об'єктів страхування, виступають добровільне і обов'язкове страхування.

115. Підвищення курсу національної валюти відносно закордонних валют або міжнародних розрахункових одиниць називається девальвація.

116. Система управління фінансами виступає одним із складових елементів фінансового механізму.

117. Анулювання боргу – це перенесення строків виплати заборгованості за державними позиками.

118. Страхувальний ринок – це сфера грошових відносин, де об'єктом купівлі-продажу виступає страхова послуга та формується попит і пропозиція на неї.

119. Виплата страховиком застрахованому (або отримувачу) повної чи часткової суми збитків має назву страхове відшкодування.

120. Фондова біржа виступає центром концентрації і координації руху грошових потоків на кредитному ринку.

121. Суб'єктом фінансових відносин в фінансах населення виступає все населення, об'єднане в сім'ї з метою ведення спільного господарства.

122. В залежності від місця розміщення державних позик вони поділяються на позики з правом і без права довготермінового погашення.

123. Для здійснення капітальних витрат населення формує страхові фонди грошових коштів.

124. Діяльність Міжнародного банку реконструкції та розвитку має за мету сприяння розвитку економіки країн шляхом надання довгострокових кредитів та гарантування приватних інвестицій.

125. Комерційний банк виступає центром концентрації і координації руху грошових потоків на ринку цінних паперів.

126. Стан, при якому вся власність, яка знаходиться за межами країни заарештовується і продається для погашення зовнішнього боргу, називається дефолт.

127. Як фінансова категорія державний кредит виконує фіскальну і регулюючу функції.

128. Казначейський вексель – це форма боргового зобов'язання держави, яка випускається, як правило, строком до 1 року під покриття бюджетного дефіциту з виплатою доходу у вигляді дисконту.

129. Страховий платіж – це перерахування коштів страхувальником страховику.

130. Реальні обсяги споживання населенням товарів і послуг визначаються такими факторами, як рівень цін і наявні доходи.

131. Обслуговування державного боргу здійснює Національний банк.

132. До похідних цінних паперів відносяться: депозитні сертифікати, казначейські векселі і комерційні папери.

133. Фінансовий контроль – це сукупність форм і методів створення і використання фондів фінансових ресурсів з метою забезпечення різноманітних потреб державних структур, суб'єктів підприємницької діяльності і населення.

134. До непрацездатного населення належать: інваліди, неповнолітні діти і пенсіонери.

135. Ф'ючерс – це стандартний документ, який закріплює право (але не зобов'язання) його власника на придбання або продаж цінного паперу у призначений термін за фіксованою ціною.

136. Програма розвитку фінансової системи формується на етапі реалізації практичних дій, спрямованих на досягнення поставленої мети.

137. Основним завданням Організації Об'єднаних Націй є підтримання миру.

138. Для подальшого інвестування населення формує резервні фонди грошових коштів.

139. Депозитний сертифікат – виступає формою боргового зобов'язання комерційного банку.

140. Для визначення суми грошових і натуральних доходів населення за всіма джерелами їх надходження використовується показник реальних доходів.

141. Призначенням фінансового планування і прогнозування є визначення необхідних розмірів формування видатків, постійно діючих та непередбачених витрат фінансових ресурсів.

142. Вартісна оцінка заподіяних застрахованому втрат називається страховий збиток.

143. Для підтримки рівня поточного споживання населення формує накопичувальні фонди грошових коштів.

144. Роботу по управлінню фінансами очолюють Верховна Рада і Кабінет Міністрів.

145. Суб'єктами страхування можуть виступати: страховик, страхувальник, застрахований і отримувач відшкодування.

146. За характером виплати доходу державні позики поділяються на заставні і без заставні.

147. За правом емісії державні позики поділяються на процентні, виграшні, дисконтні.

148. Фінанси населення відносяться до централізованих фінансів.

149. Опціон – це стандартний документ, який закріплює зобов'язання його власника на придбання або продаж цінного паперу у призначений термін за фіксованою ціною.

150. Фондова біржа виконує такі функції: посередницька, індикативна, регулятивна.

151. Спрямування коштів безпосередньо від власників заощаджень до позичальників здійснюється за допомогою операцій з цінними паперами.

152. Грошові ринки обслуговують процес розширеного відтворення.

153. Ринки капіталів мають обслуговувати сфери обігу.

154. Одна з відмінностей між грошовими ринками та ринками капіталів полягає в видах фінансових інструментів, що використовуються з метою проведення покладених на них операцій.

155. Первинне розміщення цінних паперів здійснюється переважно через фондову біржу.

156. Привілейована акція не дає права голосу, її власник не бере участі в керуванні компанією.

157. Акціонерне товариство може випускати акції для покриття збитків, пов'язаних із його господарською діяльністю.

158. Фондова біржа сприяє придбанню на визначених умовах і на певний термін вільних коштів.

159. Емітент має право в односторонньому порядку, без згоди інвестора відкликати цінний папір.

ПИТАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ “ФІНАНСИ”

1. Сутність фінансів, їх функції.
2. Предмет науки фінанси
3. Економічні передумови виникнення та розвитку фінансів.
4. Характеристика суб'єктів фінансових відносин та їх інтересів
5. Об'єкти і суб'єкти фінансових відносин.
6. Сутність роль та призначення фінансів.
7. Характерні ознаки фінансових відносин.
8. Моделі фінансових відносин
9. Поняття фінансової системи та її складові елементи.
10. Характеристика сфер та ланок фінансової системи.
11. Система управління фінансами. Об'єкти і суб'єкти управління.
12. Функції та завдання Державної податкової служби України.
13. Основні функції та завдання Національного банку України
14. Структура та функції Міністерства фінансів України.
15. Функції та завдання Рахункової палати України.
16. Завдання та функції Державної казначейської служби України
17. Контрольно-ревізійна служба України.
18. Сутність фінансової політики та її складові.
19. Мета та завдання фінансової політики держави.
20. Характеристика типів фінансової політики.
21. Характеристика видів фінансової політики.
22. Характеристика видів, форм і методів фінансового контролю
23. Стратегія і тактика фінансової політики.
24. Основні напрямки та методи реалізації фінансової політики.
25. Фінансове планування: сутність, методи, принципи, завдання.
26. Суть значення та необхідність фінансового контролю.
27. Фінансовий механізм, його складові елементи.
28. Сутність і функції податків.
29. Необхідність виникнення та розвиток податків
30. Характерні ознаки податків
31. Елементи системи оподаткування.
32. Класифікація податків.
33. Принципи побудови податкової системи.
34. Характеристика форм оподаткування.
35. Характеристика основних прямих податків.
36. Характеристика основних непрямих податків.
37. Сутність податкової системи, основні вимоги до її побудови.

38. Характеристика місцевих податків і зборів.
39. Характеристика податкової системи України
40. Бюджет, його сутність на необхідність. Характерні ознаки бюджету.
41. Функції бюджету.
42. Принципи побудови бюджетної системи.
43. Бюджетний устрій.
44. Структура бюджетної системи України
45. Характеристика доходів державного бюджету.
46. Склад та структура видатків бюджету.
47. Характеристика основних стадій бюджетного процесу.
48. Характеристика бюджетного дефіциту.
49. Причини виникнення та заходи зменшення бюджетного дефіциту.
50. Сутність та призначення міжбюджетних відносин.
51. Сутність та функції фінансів суб'єктів господарювання.
52. Характеристика методів організації фінансової діяльності підприємств.
53. Принципи організації фінансів комерційних структур.
54. Джерела утворення фінансових ресурсів підприємства.
55. Класифікація фінансових ресурсів підприємства.
56. Схема руху грошових коштів на підприємстві та характеристика фінансових ресурсів.
57. Структура фінансових відносин підприємства.
58. Характеристика факторів, що впливають на фінансовий результат діяльності підприємства.
59. Фінансові результати діяльності підприємств.
60. Порядок утворення та напрями використання прибутку підприємств.
61. Особливості організації і функціонування фінансів підприємств різних форм власності.
62. Сутність та призначення фінансового ринку.
63. Структура фінансового ринку
64. Характеристика основних операцій на фінансовому ринку.
65. Сутність та структура ринку цінних паперів.
66. Характеристика цінних паперів, що обертаються в Україні.
67. Ринок фінансових послуг
68. Поняття, призначення та основні завдання фондової біржі.
69. Учасники фондового ринку, їх характеристика.
70. Суть, роль та економічна значимість страхування.
71. Функції страхування.
72. Характеристика суб'єктів страхових відносин.
73. Принципи страхування.

- 74.Форми та галузі страхування.
- 75.Характеристика страхового ринку.
- 76.Призначення та особливості сфери міжнародних фінансів
- 77.Міжнародні фінансові інститути: основні завдання та функції.
- 78.Міжнародні фінансові організації.
- 79.Міжнародний валютний фонд, функції і напрями його діяльності.
- 80.Поняття та види валютних курсів.
- 81.Характеристика методів валютного регулювання.
- 82.Сутність зовнішньоекономічної діяльності, об'єкти, суб'єкти та основні завдання.

Методи навчання

Технологія активного навчання передбачає використання активних методів навчання (метод проектів, моделювання професійних ситуацій, рольові та ділові ігри, проведення «круглих столів», мозкові атаки, презентації тощо), орієнтованих на особистість студента, на його активну участь у саморозвитку, отримання якісних знань, професійних умінь, творче рішення конкретних проблем.

Метод проектів є одним із активних методів навчання. В основі методу проектів лежить розвиток пізнавальних, творчих навичок студентів і критичного мислення, уміння самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі.

Метод проектів заснований на ідеї взаємодії та співробітництва студентів в ході навчального процесу, він створює умови для розвитку у них різних необхідних якостей і як автономної, і як соціально-активної особистості, здатної взаємодіяти в навчальній групі і приймати на себе відповідальність як особисту, так і за навчальну групу. Це створює умови для соціалізації особистості, розвиває її професійну та ділову активність. Саме такі якості необхідні студентам, щоб стати кваліфікованими фахівцями. Ті соціальні ролі, які приймають і виконують студенти в ході роботи над проектами (організатора, лідера, виконавця та ін.), Привчають і готують їх до виконання та вирішення складних проблемних професійних завдань у ситуаціях реальної взаємодії.

Ділові бесіди і рольові ігри – метод імітації прийняття управлінських рішень у різних виробничих ситуаціях – відносять до активних методів навчання, так як діяльність студента носить продуктивний, творчий, пошуковий характер. Ці методи стимулюють пізнавальні інтереси, підвищують мотивацію і сприяють активізації навчального процесу. Ігровий момент на заняттях сприяє зняттю напруги у відносинах, створенню позитивного емоційного клімату, позитивного характеру спілкування і атмосфери взаємодії. Позитивним моментом рольових ігор є також те, що навчаються самі створюють проект, обґрунтовують його і захищають, при цьому, не тільки відстоюючи свою точку зору, але і розуміючи і приймаючи думки інших.

Новою формою мовних ігор є вирішення проблеми, з якою зіткнулися фірми або установи – *dilemmadecision*. Студенти пропонують свої конструктивні методи і способи виходу в скрутній ситуації, ототожнюючи себе з співробітниками компанії та діючи від її обличчя. Після проведення мозкового штурму і колективного вибору способу вирішення проблеми студентам пропонується ознайомитися з шляхом вирішення даної задачі, який реально мав місце. Таким чином, даний метод навчання сприяє підвищенню мотивації до навчання, оскільки усвідомлення студентами того, що вони не тільки аналізують проблеми, пов'язані з майбутньою спеціальністю, а й обговорюють реальні події, дозволяє їм повірити у власні сили і дає додатковий стимул до навчання.

Міні-лекції – передбачають виклад навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження.

Робота в малих групах – використовується з метою активізації роботи студентів при проведенні семінарських і практичних занять. Це так звані групи психологічного комфорту, де кожен учасник відіграє свою особливу роль і певними своїми якостями доповнює інших.. Використання цієї технології дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Семінари-дискусії – передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Мозкові атаки – це метод розв’язання невідкладних завдань за дуже обмежений час. Суть його полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за невеликий проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією - використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових товарів та послуг.

Відповідно до Положення про організацію навчання студентів НАСООА за індивідуальним графіком, студенти 3 курсу першого (бакалаврського) рівня у разі неможливості відвідувати заняття з поважних причин, що підтверджено відповідними документами, мають змогу отримати індивідуальний графік навчання, що дає їм право, визначеним у п.2.2 Положення, бути відсутніми на лекційних, семінарських та практичних заняттях та передбачає самостійне опрацювання студентом навчального матеріалу з відповідних дисциплін.

Студент, який має право на індивідуальний графік навчання, протягом перших двох тижнів нового семестру складає графік за визначеною формою (додаток 2 до Положення), погоджує його з викладачем дисципліни.

Студенти, що навчаються за індивідуальним графіком повинні своєчасно та в повному обсязі виконувати задання поточного і модульного контролів на платформі Moodle. Виконання індивідуального графіку навчання є підставою для допущення студента до екзаменаційної сесії на загальних підставах.

Консультавання студентів, як мають індивідуальний графік навчання, здійснюється за семестровим графіком консультацій викладача. Окремий час консультавання цих студентів не передбачено.

За виконання індивідуального графіку навчання відповідає студент.

Методи контролю

Серед методів контролю виділяють: усну перевірку, перевірку індивідуальної роботи і перевірку модульних робіт.

З метою систематизації знань, розвитку навчальної активності студентів організовано усний контроль, який проводиться у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль здійснюється у вигляді модульних контрольних робіт, самостійних розрахунково-аналітичних робіт, модульного контролю, підсумкового заліку з дисципліни.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль модульний контроль, (розв'язання тестових та ситуаційних завдань на платформі Moodle), підсумковий контроль.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- стандартизовані тести;
- тези, стаття, реферат, есе по питаннях самостійного вивчення;
- завдання розрахункового характеру;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Види контролю: поточний, рубіжний, підсумковий.

Система оцінювання знань, умінь та навичок студентів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять.

За результатами семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю студент отримав сумарну кількість балів за три змістовні модулі, що не перевищує 49 балів, то студент вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Бюджетна система» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти за видами:

Вид контролю	Вид навчальної діяльності	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на семінарських заняттях, у т.ч.:	
	доповідь із створенням презентації за умови її якісного та вчасного виконання (згідно календарного плану та завдання) (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді)	за кожен презентацію 0-4 бали, якщо робота виконана не вчасно - знижується на 1 бал; якщо студент не доповідає по виконаній роботі – її оцінка знижується на 1 бал.
	захист практичного завдання за умови його якісного та вчасного виконання (згідно календарного плану та завдання) (оцінка залежить від повноти розкриття завдання, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості розрахунків і доповіді)	за кожне завдання 0-4 бали, якщо робота виконана не вчасно - знижується на 1 бал; якщо студент не доповідає по виконаній роботі – її оцінка знижується на 1 бал.
	усне опитування, участь у навчальній дискусії, розв'язок практичних завдань	за правильну відповідь 1 бал
	ІНДЗ виконується у формі Есе (згідно календарного плану та завдання)	оцінка – 0–10 балів, (якщо робота виконана не вчасно - оцінка знижується на 4 бали)
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульна контрольна робота 1 (розв'язання тестових завдань)	оцінка – 0–4 балів
	Модульна контрольна робота 2 (розв'язання тестових завдань)	оцінка – 0–4 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Розв'язання тестових завдань	оцінка – 0–30 балів

Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОНА та Положення про академічну доброчесність у НАСОНА у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати

норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСOA, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми».

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Іспит	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	ПМК	T6	T7	T8	T9	T10	ПМК		
6	4	6	6	6	8	6	6	4	4	6	8	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Колупаєв Ю. Б. Економіка і фінанси підприємства: навч. посіб. / О. Т. Коваль, В. В. Пархоменко, Ю. Б. Колупаєв, НАСОА. К.: ТОВ «Видавництво Консультант», 2017. 260 с.
2. Луніна І. О., Бондарук Т.Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини : навч. посіб. Київ : ДП «Інформ.–аналіт. агентство», 2019. 304 с.
3. Луніна І. О., Бондарук Т.Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ : ДП «Інформ.–аналіт. агентство», 2019. 304 с.
4. Фінанси : [навч. посібник. практикум] / І. І. Пилипенко, Т. Г. Бондарук, Л. Є. Момотюк, І. С. Ігнатова. К.: 2013. 306
5. Фінанси : [навч. посібник. практикум] / І. І. Пилипенко, Т. Г. Бондарук, Л. Є. Момотюк, І. С. Ігнатова.К.: 2013. 306 с.
6. Фінанси : [навч. посібник] / І. І. Пилипенко, Т. Г. Бондарук, Л. Є. Момотюк, І. С. Ігнатова. К.: 2012. 466с.
7. Фінанси підприємств: підручник / О.Б.Курило, Л.П. Бондаренко, О.И Вівчар, О.М. Чубка. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
8. Фінанси підприємств: підручник / О.Б.Курило, Л.П. Бондаренко, О.И Вівчар, О.М. Чубка. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
9. Фінанси, гроші та кредит: навч. посібник / Н. О. Шпак, Н. Б. Ярошевич, О. Я. Побурко. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 416 с.
10. Фінанси. Підручник./ за ред. І.О. Лютого .К.: Ліра-К. 2021. 728 с.
11. Фінанси. Підручник/ І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; заред.д.е.н., проф. І.О. Лютого. – Київ: ВидавництвоЛіра-К, 2017. – 720 с.
12. Фінанси: [навч. посібник] / І. І. Пилипенко, Т. Г. Бондарук, Л. Є. Момотюк, І. С. Ігнатова. – К. : 2012. – 466 с.
13. Фінанси: навчальний посібник / І. В. Журавльова, О. В.Гаврильченко, О. П. Полтніна та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора І. В.Журавльової. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 330 с.
14. Фінанси: Навчальний посібник / Н.Б. Ярошевич, І.Ю. Кондрат, М.В. Ливдар Львів: Видавництво “ПростірМ”, 2018. 298с.
15. Фінанси: Навчальний посібник в 2-х частинах / [Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. Баранової В.Г. \ Одеса: Атлант, 2015. 609 с.
16. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
17. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; К., 2019. 272 с.

Допоміжна

1. Бондарук Т. Г. Місцеві фінанси: навч. посібник. К. : ДП «Інформ. аналіт. агенство», 2013. 529 с.
2. Бондарук Т. Г. Мельничук І. О. Роль міжбюджетних трансфертів у формуванні доходів місцевих бюджетів України. Статистика України, 2015. № 4. с. 46–52.
3. Бондарук Т. Г., Бондарук О. С., Мельничук Н. Ю. Державний борг України та видатки бюджету на його обслуговування. Статистика України, 2018. № 1. С. 30–39.
4. Бондарук Т.Г., Шевчук В.О., Мельничук Н.Ю. Механізм управління бюджетними ресурсами: проблеми та перспективи удосконалення. Облік і фінанси, 2016. № 3(73). С.111–114.
5. Bondaruk T. H., Bondaruk I. S., Dubyna M. V. Conceptual approaches to the financial stability of local budgets management. Економічні горизонти. 2019. № 2(9).
6. Bondaruk T. H., Bondaruk O. S., Kulish A. P. Influence of risks and state economic security treatments on foreign direct investments. Economies' Horizons, 2019. № 1(8). С. 77–88.
7. Bondaruk T. H., Bondaruk I. S. Conceptual foundations of the development of business social responsibility in Ukraine. Economies' Horizons. 2020. № 1(12). С. 26–32.
8. Bondaruk T. H., Bondaruk I. S., Dubyna M. V. Financial sustainability as a factor of forming fiscal space of local budgets. Economies' Horizons. 2020. № 2(13). С. 4–16.
9. Фінанси підприємств: навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань. К.: Центр учбової літератури, 2018. 292 с
10. Фінанси: навч. підручник / Кремень О.І. «Центр учбової літератури» 2018. 412с.
11. Фінансовий менеджмент: підручник / Г. О. Партин Н. Є. Селюченко. Львів: Видавництво Львівської політехніки 2018. 388 с.
12. Bondaruk, T. H., Momotiuk, L. Ye., & Bondaruk, O. S. (2020). Budget Security as Factor of Economic Development of the State. Statystyka Ukrainy - Statistics of Ukraine, 2-3, 40-47.
13. Бондарук Т.Г. Проблеми та перспективи оцінки фіскального простору місцевих бюджетів в умовах децентралізації. Ринок праці та зайнятість населення. Науково-практичний журнал. 2020. № 1(61). С. 34–43.
14. Bondaruk, T. H., Momotiuk, L. Ye., & Bondaruk, O. S. (2020). Budget Security as Factor of Economic Development of the State. Statystyka Ukrainy - Statistics of Ukraine, 2-3, 40-47.
15. Бондарук Т.Г. Проблеми та перспективи оцінки фіскального простору місцевих бюджетів в умовах децентралізації. Ринок праці та зайнятість населення. Науково-практичний журнал. 2020. № 1(61). С. 34–43.
16. Бюджетна система: навчальний посібник / Піхоцька О. М., Фурдичко Л. Є., Синютка Н. Г. – Львів: ТНЕУ, 2019. 328 с.

17. Бюджетна система: підручник / І. В. Алексєєв, Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат, М. В. Ливдар. — Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.
18. Гроші та кредит: [навч. посібник. практикум] / д.е.н., професор Т. Г. Бондарук, ст. викладач І. С. Ігнатова, викладач І. О. Мельничук. К. 2019. 176 с.
19. Економічна теорія: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей галузі знань «Управління та адміністрування» / укладачі: М.І. Колосінська, С.І. Белей, С.В. Бойда. Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2020. 152 с.
20. Фінанси підприємств [текст] навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань. — К. : Центр учбової літератури, 2018. — 292 с
21. Фінанси: навч. підручник / Кремень О.І. «Центр учбової літератури» 2018. — 412 с.
22. Фінансовий менеджмент: підручник / Г. О. Партин Н. Є. Селюченко. — Львів: Видавництво Львівської політехніки 2018. — 388 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Президента України. [Електронний ресурс] – URL: <http://www.president.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс] – URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. [Електронний ресурс] – URL: <http://www.budget.rada.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Урядового порталу. [Електронний ресурс] – URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс] – URL: <http://www.minfin.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. [Електронний ресурс] – URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>
7. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
8. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України URL: <http://www.mon.gov.ua>.
9. Офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України. – URL: <http://www.moz.gov.ua>.